

Onderzoek naar externe inhuur in de gemeente Maastricht

6 november 2024

rm rekenkamer
maastricht

Afbakening onderzoek

- Aanleiding voor het onderzoek:
- uit de vragen die de raad de afgelopen jaren heeft gesteld aan het college blijkt dat de raad grip wenst te krijgen op de externe inhuur en de daarmee gemoeide kosten
- commissie B&V
- (na het gesprek met Necker)

Centrale onderzoeksvraag

Is externe inhuur over periode 2017 t/m
2021
doeltreffend en doelmatig?

Onderzoekperiode

Deelvragen

- Wat zijn de te bereiken doelen en zijn deze doelen bereikt?
- Welke gemeentelijke richtlijnen en procedures zijn van toepassing?
- Is geborgd dat volgens de vastgestelde regels en procedures wordt gewerkt?
- Op welke wijze legt het college verantwoording af over het beleid en is dat voor de raad voldoende?

Definitie externe inhuur

- Externe inhuur betreft het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen de organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt

Definitie externe inhuur

- Kenmerkend voor externe inhuur:
- opdracht aan een private organisatie met winstoogmerk

én

- de ingezette persoon krijgt een plaats in de hiërarchie van de gemeentelijke organisatie

Externe inhuur

- Externe inhuur nodig om gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering onverminderd doorgang te laten vinden
- Voor- en nadelen aan externe inhuur
- Externe inhuur kan onderdeel zijn van (strategisch) personeelsbeleid

Omvang uitgaven externe inhuur in Maastricht

Jaar	€	% (van totale gemeentelijke loonsom)
• 2017	€ 13,5	11,9%
• 2018	€ 13,3	11,6%
• 2019	€ 16,0	12,7%
• 2020	€ 16,1	12,3%
• 2021	€ 16,5	12,6%

Benchmark kosten externe inhuur

Bronnen: hoogte uitgaven aan externe inhuur

- Personeelsmonitor gemeenten
- Landelijke norm: de Roemernorm

Maastricht: categorieën externe inhuur

	2017	2018	2019	2020	2021
1) Inlening via uitzendbureaus	Onvoldoende gegevens	Onvoldoende gegevens	28,50%	34,22%	38,41%
2) Detachering			46,52%	54,87%	28,60%
3) Payrolling			23,96%	9,77%	31,46%
4) Overeenkomst van opdracht (de zzp-er)			0,05%	0,00%	0,00%
5) Restcategorie (Gemeente, Provincies of GR.)			0,96%	1,14%	1,53%
Controle totaal	-	-	100%	100%	100

Wat zijn doelen van het beleid en worden deze bereikt?

- Nauwelijks vastgesteld beleid (met integrale visie, doelstellingen, uitgangspunten, criteria, effecten, processen en prestatie-indicatoren) mbt externe inhuur
- Na onderzoeksperiode: "richtlijnen voor inhuur personeel"

Wat zijn doelen van het beleid en worden deze bereikt?

- Reconstructie van in praktijk ontwikkeld richtinggevend kader voor externe inhuur -> routines, standaarden en gevolgde besluitvormingsprocedures (beleidspraktijk) met als belangrijkste doel om gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering onverminderd te continueren
- Redenen voor externe inhuur: piek/ziek/specifiek/flexibele schil
- Geen uitgeschreven besluitvormingsproces -> in praktijk staat de manager centraal

Welke gemeentelijke richtlijnen en procedures zijn van toepassing?

- Sturingsleidraad
- Geen aparte budgetten voor externe inhuur vastgesteld -> externe inhuur moet in beginsel volledig betaald worden uit de goedgekeurde (personeels)budgetten die per beleidsveld in begroting zijn opgenomen (enkele uitzonderingen : o.a. stadsbeheer; theater)

Welke gemeentelijke richtlijnen en procedures zijn van toepassing?

- Centrale sturing op uitgaven externe inhuur is complex omdat besluiten door de managers worden genomen -> sturing op macroniveau op de kosten gebeurt **indirect** (via de managers en de personeelsbudgetten)
- Praktijk: zekere ingerichte en gevolgde procedures

Borging dat volgens vastgestelde regels en procedures wordt gewerkt ?

- Indicatief te beantwoorden vanwege ontbreken vastgesteld beleid

Doelen bereikt met inzet van zo beperkt mogelijke middelen?

Meten van doelmatigheid vereist vaststelling van gestelde doelen, effecten en indicatoren en volledige registratie van kosten externe inhuur

Op welke wijze legt het college verantwoording af over het beleid en is dat voldoende voor de raad?

- Het college verstrekt in twee tussentijdse rapportages informatie aan de raad over externe inhuur
- De raad heeft vragen over deze rapportages
- Met name onduidelijkheid over omvang van de kosten/budgetten voor externe inhuur

Belangrijkste conclusies uit onderzoek

- Doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid kan niet worden vastgesteld omdat er geen objectief beleid is vastgesteld en concrete doelstellingen, effecten, indicatoren en volledige registratie van de kosten van externe inhuur ontbreken. Raad en college hebben geen inzicht in doeltreffend- en doelmatigheid
- Er is geen vastgesteld besluitvormingsproces
- Er bestaat een in de praktijk ontwikkelde standaard werkwijze voor externe inhuur

Belangrijkste conclusies uit onderzoek

- De totale uitgaven aan externe inhuur zijn niet bekend omdat uitgaven voor zzp-ers niet op centraal niveau worden bijgehouden
- Er zijn in begroting in beginsel geen aparte budgetten voor externe inhuur vastgesteld. Deze gekozen systematiek is te verdedigen.
- Het college kan indirect sturen op de kosten van externe inhuur
- De verantwoording over externe inhuur aan de raad is op onderdelen niet duidelijk

Aanbevelingen aan het college

- Ontwikkel integraal beleid over externe inhuur
- Leg het besluitvormingsproces schriftelijk vast
- Rapporteer over doeltreffendheid en doelmatigheid
- Voer een norm in voor kosten van externe inhuur en pas "comply or explain" toe
- Zorg voor eenduidige en complete registratie en verantwoording van alle categorieën externe inhuur

Aanbevelingen aan de raad

- Verzoek het college om beleid mbt externe inhuur vast te stellen
- Vraag inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het externe inhuur beleid

Bestuurlijke reactie

- College herkent zich in nagenoeg alle conclusies van de Rekenkamer en onderschrijft het merendeel van de aanbevelingen
- Verschil in opinie ten aanzien van geven van inzicht in doelmatigheid en doeltreffendheid -> Rekenkamer: de raad zou geholpen zijn met het verkrijgen van dat inzicht

rm

rekenkamer
maastricht